

(Closing Session) แนวโน้มการพัฒนางานอาสาสมัครโลก Global Volunteering Trend
วันที่ 8 พฤษภาคม เวลา 15.15 – 16.45 น ห้องประชุม ปรีดี พนมยงค์
ชั้น 6 อาคารเฉลิมพระเกียรติ (อาคาร 7) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

องค์กรรับผิดชอบ: เครือข่ายจิตอาสา (Volunteer spirit Network)

รายชื่อวิทยากร: Dr.Kevin Quigley, Peace Corp Country Director.

Ms.Katie Turner, VSO Global Advocacy and Research

ผู้ดำเนินรายการ: คุณนันทินี มาลานนท์

รูปแบบในการดำเนินการประชุม: นำเสนอกรณีศึกษาและเสวนา

Closing Session แนวโน้มการพัฒนางานอาสาสมัครโลก Global Volunteering Trend

โดย Ms.Katie Turner, VSO Global Advocacy and Research

ขอบคุณทุกท่านที่ให้ความสนใจในช่วงการนำเสนอของดิฉัน สิ่งที่ยากจะขอเสนอก็คือ การที่เราจะมองก้าวต่อไปในการทำงานอาสาสมัครโลกจะมองอย่างไร และจะสามารถทำอย่างไร สิ่งที่จะมาพูดวันนี้ต่างจากสองครั้งที่ผ่านมา และถือว่าเป็นประเด็นที่ใหญ่พอสมควร ที่จะพูดต่อไปคือการทำงานขององค์กร VSO

VSO คือใคร : VSO คือ กลุ่มอาสาสมัคร ที่ตั้งกลุ่มเป็นองค์กรพัฒนามาระดับนานาชาติ ที่ทำงานกับอาสาสมัครเพื่อต่อสู้ความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ ทำ 25 ประเทศ ร่วม 5 องค์กร ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง การศึกษา สาธารณะสุข และการมีส่วนร่วม และการร่วมมือกับภาครัฐ

VSO's Volunteering intervention

VSO ทำงานโดยการส่งอาสาสมัครไปยัง 25 ประเทศ ตอนที่องค์กรจัดตั้งขึ้นครั้งแรกคือ ตั้งขึ้นที่ประเทศอังกฤษและได้มีการส่งอาสาสมัครจากในอังกฤษที่มีความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ลงไปทำงานอาสาสมัครในพื้นที่หนึ่ง

แนวทางในการทำงานของอาสาสมัคร

- ทำงานด้วยทักษะเฉพาะ
- ทำงานในชุมชน

- มีอาสาสมัครที่เกี่ยวข้องกับเยาวชน
- ทำงานในการเคลื่อนไหวทางการเมือง
- จัดการ E-volunteering ให้เป็นระบบ
- มีความเชี่ยวชาญในสาขาที่ตนเองมีความรู้เป็นอย่างมากของอาสาสมัครในประเทศและต่างประเทศ

ประโยชน์กับการที่มีอาสาสมัครในองค์กร

ในปัจจุบันมีความต้องการอาสาสมัครมากขึ้น ทางองค์กรจะมีการสำรวจความต้องการและจะมีการเปิดรับอาสาสมัคร ที่จบการศึกษาแล้ว ที่มีความเชี่ยวชาญหรือทักษะพิเศษที่สามารถทำงานกับภาครัฐ และองค์กรพัฒนาต่างๆ ที่จะสามารถช่วยเติมช่องว่างที่ทางภาครัฐไม่สามารถมาเติมได้ และไม่มีความเสี่ยงในการทำงาน สิ่งที่ทำหายในการทำงานคือทำอย่างไรไม่ให้งานอาสาสมัครมาแทนการทำงานของรัฐในระยะยาว

Youth volunteer

การส่งอาสาสมัครออกไปทำงานขององค์กร VSO มีจำนวน 2630 คน เป็นอาสาสมัครที่เป็นเยาวชนที่เข้ามาทำงานกับรัฐบาลอังกฤษ การทำงานเหล่านี้เป็นการเปิดโอกาสให้เยาวชนได้ใช้ทักษะในการทำงานพัฒนาในด้านต่างๆ และมีโอกาสได้พัฒนาตัวเองต่อไปในเรื่องของการทำงานในอนาคตของเขา บางคนก็ตกงานก็ได้ใช้เวลานี้มาทำงานด้วย เพราะการทำงานอาสาสมัครไม่ได้พัฒนาแค่ตัวเองอาสาสมัครเท่านั้น แต่อาสาสมัครได้มีส่วนร่วมในการทำงานพัฒนาชุมชนเองด้วย เช่น มีส่วนร่วมพัฒนาศักยภาพชุมชน การสร้างเสริมศักยภาพต่อผู้อื่นที่ได้ทำงานร่วมด้วย

Corporate volunteering

มีการเข้าไปมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจมากขึ้น จุดสำคัญที่ผ่านมา ภาคธุรกิจได้มามีส่วนร่วมกับโครงการต่างๆ มากขึ้น เปิดให้พนักงานของบริษัทเข้ามาเป็นอาสาสมัครเพื่อการได้เรียนรู้เกี่ยวกับธุรกิจของเขาด้วยเป็นการเรียนรู้ว่างานของเขาเกี่ยวข้องกับด้านใดในชุมชนบ้าง รวมทั้งอาสาสมัครยังมีโอกาสได้เรียนรู้ทักษะจากภาคธุรกิจและเป็นโอกาสที่หน่วยงานต่างๆ จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องของการ

ทำงานร่วมกัน ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมร่วมกับอาสาสมัครนักรุกิจ ผู้ที่ยากจนและไม่มีโอกาสที่จะทำงานและ
เข้าใจกันมากขึ้น

Community based volunteering

เป็นการเปิดพื้นที่และเรียนรู้ในการพัฒนา พวกเรามีประสบการณ์เยอะในการทำงานชุมชน และให้
การช่วยเหลือในการฟื้นฟู และมีเป้าหมายหลักพัฒนาไปอย่างยั่งยืน การเน้นให้อาสาสมัครทำงานกับพื้นที่
อย่างไร และจะทำอย่างไรให้โครงการต่างๆ ที่อยู่ในชุมชนกลับไปเป็นชุมชนเป็นเจ้าของอย่างแท้จริง

สิ่งที่สำคัญมากกับประเทศที่เราไปทำงานด้วย คือ การเข้าไปทำงานร่วมกับคนในประเทศและ
หน่วยงานในประเทศอย่างแท้จริง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการบริหารจัดการอาสาสมัคร และการจัดการศูนย์
อาสาสมัครในท้องถิ่น จากประสบการณ์การทำงานร่วมกับชุมชน รูปแบบการทำงานจะแตกต่างกันไปใน
แต่ละประเทศ

Broader development context-valing volunteering research

เทรนด์ทั่วโลกด้านอาสาสมัครคือ ส่วนใหญ่มาจากพื้นฐานงานวิจัยที่ VSO ได้จัดทำและพัฒนา
งานวิจัยชื่อ การให้คุณค่าของงานอาสาสมัคร เคนยา เนปาล ฯลฯ มีการวิจัยว่าอะไรที่จะมีส่วนช่วย ความ
ต่างและช่วยพัฒนางานอาสาสมัครได้ดีขึ้น ผลออกมาว่า อาสาสมัครต้องสร้างความสัมพันธ์

“Volunteering as a relationship approach”

ความสัมพันธ์ในระดับบุคคลไม่ได้ช่วยให้อาสาสมัครเข้าใจงานอย่างเดี่ยวแต่เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำ
ให้งานประสบความสำเร็จ เพราะฉะนั้นการสร้างความสัมพันธ์ในชุมชนเป็นสิ่งสำคัญ เป็นการสร้าง
มิตรภาพและความเป็นเพื่อนเพื่อการทำงานที่ประสบความสำเร็จ ตัวอย่าง การไปทำงานในชุมชน มีการ
สร้างความพันธ์ที่ดีกับชุมชน และการสร้างความไว้วางใจและมีบทบาทในการเป็นตัวเชื่อมระหว่างชุมชน
และหน่วยงานในพื้นที่นั้น

การสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัว เป็นสิ่งสำคัญ การที่ประชากรจำนวนมากยังยากจนอยู่และเป็นคน
ที่ยากจน งานวิจัยทำให้รู้ว่าคนเหล่านี้ไม่สามารถเข้าสู่การรับบริการ ปัญหาคือเขาเข้าไม่ถึงช่องทางที่
ให้บริการได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องปัญหาทางการจัดการ การคอร์รัปชั่นต่างๆ

“Building on the MDGs”

การพัฒนาหลายปีที่ผ่านมาจะให้ความสำคัญในเรื่องการเงิน เพราะสิ่งนี้ช่วยให้เศรษฐกิจเติบโตและไม่ได้ช่วยเหลือหรือส่งไปถึงคนยากจนอย่างแท้จริง การพัฒนาเทคโนโลยีให้เจริญขึ้นไม่สามารถเข้าไปเปลี่ยนแปลงความยากจนของประชาชนได้ หรือการมองให้พ้นจากการช่วยเหลือทางการเงินและเทคโนโลยีจะต้องเป็นการช่วยเหลือโดยการส่งจากข้างล่างสู่ข้างบน การทำงานพัฒนาจะต้องดูว่าเป็นการพัฒนาอย่างไรมากกว่าการพัฒนาอะไร และการพัฒนาต้องมีการสร้างความสัมพันธ์ ที่จะช่วยให้สามารถพัฒนาและสนับสนุนความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนและทำทนายโครงสร้างอำนาจรัฐด้วย

“A post-2015 framework for development “

- สนับสนุนให้พวกเราทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม ที่เป็นกระบวนการพูดคุย
- การตั้งเป้าหมายต่อไปว่าจะเป็นอย่างไร และเป้าหมายที่ตั้งไว้จะเป็นอย่างไร เอาไปใช้ต่อได้อย่างไรบ้าง
- กระบวนการอาสาสมัครสำคัญอย่างไรทั้งในกระบวนการ ในเรื่องของการผลักดันรัฐบาลในการจัดตั้ง เป็นแกนหลัก ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ของอาสาสมัคร การประเมินอาสาสมัคร และพูดถึงอาสาสมัครว่าจะมีการพัฒนาไปอย่างไร

Closing Session แนวโน้มการพัฒนางานอาสาสมัครโลก Global Volunteering Trend

โดย Dr. Kevin Quigley, Peace Corp Country Director

ในส่วนตัว งานอาสาสมัครในเมืองไทยผมอยากจะขอเสริมในสิ่งที่สำคัญมาก ถ้าเปรียบเทียบอาสาสมัครและงานอื่น อาสาสมัครมีความสำคัญกับชาวบ้าน ครอบครัว และความสัมพันธ์นั้นสำคัญที่สุด ตอนที่ผมเป็นอาสาสมัคร ผมมีความสนใจในเรื่องต่างๆ และที่อเมริกานั้นทางรัฐบาลก็ตอบสนองความต้องการของประชาชน และงานต่างๆ ของรัฐบาลก็สามารถตรวจสอบได้ด้วย เมื่อปี 2519-2522 ผมไม่ค่อยสนใจเรื่องการเป็นอาสาสมัคร แต่ผมสนใจเรื่องศาสนา ในตอนนั้นผมนำหนังสือของท่านพุทธทาสมาใช้ และรู้สึกว่ามันมีความหมายมากทั้งกับตัวเองและสังคมด้วย ผมจึงสมัครเป็นอาสาสมัคร ผมเลือกมาไทยทั้ง 3 อันดับ ตอนนั้นไปเป็นครูที่ จ.เลย ผมสังเกตเห็นชาวบ้านที่นั่นมีความเป็นอยู่ที่แตกต่างมากกับคน

ในเมืองเลย และคนในเมืองเลยก็มีความแตกต่างกันมากกับคนในกรุงเทพ ตั้งแต่นั้นมาผมก็เริ่มศึกษาและสนใจงานอาสาสมัคร และคิดว่าจะทำอย่างไรถึงจะให้รัฐบาลตอบสนองความต้องการของประชาชนให้ได้มากที่สุด

ผมกลับไปเรียนต่อที่อเมริกา และได้ทำงานอยู่ใน วุฒิสภา คนที่ผมทำงานด้วยเป็นคนที่เก่งมาก ผมได้ได้เรียนรู้หลายอย่างจากที่นั่น สิ่งที่ผมเรียนรู้คือรัฐบาลไม่ใช่คนที่เข้าไปแก้ไขปัญหาของประชาชน เราต้องแก้ไขปัญหาเอง ผมจึงลาออกไปทำงานองค์กรเอกชน และกลับไปเรียนต่อ โดยทั่วไปของคนอเมริกาเวลามีปัญหาจะแก้ไขเอง เพราะเขาไว้ใจบริษัทไม่ได้ ทั้งในเรื่องของทักษะต่างๆ

ในตอนนีประเทศไทยกำลังมีปัญหในเรื่องการเมือง และจาก 80 ที่ผ่านมา ประเทศไทยมีรัฐบาลตามรัฐธรรมนูญไม่เยอะเลย แต่เยอะกว่าถ้าเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน และตอนนี้กำลังเขียนรัฐธรรมนูญใหม่เพื่อแก้ปัญหาหลายๆ เรื่อง แต่กำลังขาดสิ่งที่สำคัญคือการมีส่วนร่วมของพลเมือง ที่ผ่านมาพลเมืองไม่มีส่วนร่วม ผมสงสัยว่าระบบรัฐบาลใหม่รัฐธรรมนูญใหม่จะดีหรือไม่ ทำให้ชีวิตต่อไปของคนไทยยังไม่แน่นอน แต่งานอาสาสมัครจะทำให้เรามีประสบการณ์ใหม่ และคนที่เป็อาสาสมัครจะมองโลกในมุมมองใหม่ มีการทำงานเป็นกลุ่ม และต้องเข้าใจการทำงานที่ดีกว่าเดิม รวมถึงการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคได้ดีมากขึ้น

องค์กรอาสาสมัครเป็นโรงเรียนสำหรับประชาธิปไตย และผมเห็นด้วย สมัยที่ผมทำงานช่วงสงครามเย็น ผมมีอิสระในการทำงานอิสระมาก เพราะมีโอกาสพูดคุยกับรัฐบาลมาก

วันนี้ผมเสนอว่าประเทศไทยควรจะเปิดโอกาสให้คนไทยทั้งหลายได้เป็นอาสาสมัคร ไม่เฉพาะชั่วคราว หรือเมื่อมีเหตุการณ์ฉุกเฉินเท่านั้น แต่ต้องทำให้มีการทำงานร่วมกัน และตกลงพูดคุยหาข้อตกลงร่วมกัน

เมื่อเป็นอาสาสมัครแล้วต้องให้ความสำคัญกับเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคน สิ่งนี้เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด และเราจะไม่สามารถทำอะไรได้ถ้าเราไม่มีความสัมพันธ์ที่ดี การเป็นอาสาสมัครในประเทศไทยเป็นสิ่งสำคัญ และทำให้รัฐบาลให้เห็นความสำคัญและต้องสามารถตรวจสอบได้ด้วย

ผมเป็นผอ.หน่วยสันติภาพในประเทศไทย และเป็นตัวแทน ขอขอบคุณทุกคนที่ร่วมงานนี้และหวังว่าการประชุมครั้งนี้จะสร้างแรงบันดาลใจให้ทุกคนออกไปทำงานอาสาสมัครอีก

นำเสนอผลสรุปของการประชุมระดับชาติด้านการอาชีวศึกษา ครั้งที่ 1 โดย คุณนันท์นิ มาลานนท์

แนวคิดสำคัญจากปาฐกถาพิเศษ

- คุณค่าของอาชีวศึกษาที่สำคัญ คือการมุ่งเน้นการทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ถือเป็นพลังกำลังของเมือง นอกเหนือจากจะสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงต่อสังคมได้แล้ว การทำงานอาชีวศึกษายังเป็นการพัฒนาตนเอง
- การเป็นอาชีวศึกษาจะต้องเป็นผู้มีทักษะ มีความรู้ มีทัศนคติที่ดี และที่สำคัญคือต้องมือทำ
- และนอกจากจะมีจิตอาสาแล้ว สิ่งสำคัญคือจะต้องมีความเป็นประชาธิปไตย
- ในการจะปลูกฝังสร้างสำนึกจิตอาสาในสังคม อาจต้องมีการสร้างเงื่อนไขให้คนในสังคมเกิดการเรียนรู้

อาชีวศึกษากับการศึกษา

- สถาบันการศึกษาเป็นภาคส่วนสำคัญ ที่มีทรัพยากรบุคคล ความรู้ และสามารถสร้างช่องทางให้นักเรียน นักศึกษาได้มีโอกาสสร้างเสริมประสบการณ์ในการทำงานผ่านกิจกรรมงานอาสาเพื่อสังคม
- จากประสบการณ์ประเทศญี่ปุ่น ภาครัฐได้ให้ความสำคัญกับการสร้างอาชีวศึกษาเยาวชน มีการสนับสนุนให้เยาวชนทำโครงการอาชีวศึกษา และมีกลไกศูนย์อาชีวศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย
- รูปแบบการเรียนการสอน แบบ Active Learning, และกระบวนการอาชีวศึกษนอกห้องเรียน เป็นรูปแบบที่ช่วยเสริมสร้างสำนึกความเป็นพลเมืองให้กับนักศึกษา ทำให้เด็กรู้จักตนเอง รู้จักโลก

- กระบวนการอาสาสมัคร เป็นส่วนสำคัญในการเติมความรู้ประสบการณ์ที่ไม่มีในห้องเรียน สามารถทำให้เด็ก ๆ ได้เรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรมของตนเองและผู้อื่น

อาสาสมัครกับการจัดการภัยพิบัติ

- ในภาวะภัยพิบัติ คนในชุมชนเองเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการฟื้นตัวตนเองมาเป็นอาสาสมัครในชุมชน และอาสาสมัครจากภายนอกมีบทบาทเข้ามาช่วยหนุนเสริมในสิ่งที่ชุมชนยังขาดและมีความต้องการ
- การเตรียมอาสาสมัครให้มีความพร้อมด้านการทำงานคือ ยกกระดับอาสาสมัคร จากอาสาสมัครเล่น เป็น อาสาสมัครมืออาชีพ
- การมี “กระบวนการจัดการอาสาสมัคร” ที่ดี เป็นสิ่งสำคัญในภาวะภัยพิบัติ
- เมื่อเกิดภัยพิบัตินั้นสิ่งสำคัญที่ต้องทำคือระบบการประเมิน-วิเคราะห์-ทำนายเพื่อการวางแผน จำเป็นจะต้องมีการเตือนภัยแจ้งเหตุที่มีประสิทธิภาพ มีการระดมทรัพยากรและแรงงานเข้าไปจัดการแก้ไขอย่างมีระบบและทันท่วงที
- การมีศูนย์ประสานงานข้อมูล จัดการข้อมูลเหตุการณ์และความเสียหายเพื่อประสานหน่วยงานต่าง ๆ ได้ จะทำให้การช่วยเหลือและเข้าถึงกลุ่มที่ประสบภัยจริง

อาสาสมัครกับการสร้างสุขภาวะทางปัญญา

- งานอาสาทำให้ได้รู้จักเข้าใจตนเอง เห็นความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างผู้คน และเชื่อมโยงความรู้สู่ตนเองได้
- ปัจจัยที่ส่งผลให้งานอาสาสมัครมีการเรียนรู้สุขภาวะทางปัญญาและพัฒนาจิตวิญญาณนั้น ได้แก่ การออกแบบกระบวนการให้ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างอาสาสมัครและผู้จัดงาน รวมทั้งผู้รับความช่วยเหลือ ให้ความสำคัญกับการสะท้อนตนเอง (Self Reflection) ของบุคคลทั้งด้านความคิดและความรู้สึกทั้งก่อนและหลังการลงมือทำ

อาสาสมัครกับสวัสดิการทางสังคม

- อาสาสมัครควรจะต้อง “ให้ความสำคัญกับเป้าหมายการพัฒนางานอาสาสมัครไปสู่การก่อให้เกิดความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน
- รัฐควรมีกลไกการส่งเสริม เรื่องการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุ ในครอบครัวเพราะว่าสังคมไทยกำลังก้าวสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ ควรมีการสร้างกลไก ให้ภาครัฐและภาคประชาสังคมเข้ามาวางกลไกให้มีการเตรียมความพร้อมของสังคมผู้สูงอายุได้ดียิ่งขึ้น
- การเตรียมตัวรองรับสังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย กลไกหนึ่งคือการ พยายามสร้างให้ ท้องถิ่นเป็นผู้ขับเคลื่อนเรื่องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ เพื่อเป็นการขยายผลการดำเนินงาน ให้มีทุกจังหวัด ๗๗๗๖ แห่ง ทั่วประเทศ

อาสาสมัครกับการเสริมสร้างสุขภาพ

- อาสาสมัครในมิติสุขภาพต้องอาศัยความรู้ ทักษะ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง เนื่องจากการทำงานที่เกี่ยวข้องกับชีวิต ความเป็นความตาย
- งานด้านสุขภาพต้องทำงานท่ามกลางระบบที่เชื่อมโยงกับภาครัฐและประชาชน ที่ยังมีช่องว่างอยู่มาก อาสาสมัครเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่จะช่วยเติมเต็มช่องว่างนี้

อาสาสมัครกับการสร้างความเป็นพลเมือง

- รูปแบบของอาสาสมัครที่นำไปสู่การสร้างความเป็นพลเมืองมีหลากหลาย แต่สิ่งสำคัญคือการสร้างเงื่อนไขให้เกิดการเรียนรู้เรื่องความเป็นพลเมือง
- เมื่ออาสาสมัครมีความเป็นพลเมือง จะนำไปสู่การสร้างสังคมพลเมือง ที่ทุกคนช่วยกันดูแลสังคมสามารถจัดการปัญหาในสังคมร่วมกันได้

อาสาสมัครกับสิทธิมนุษยชน

- ปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน ยังเป็นประเด็นที่ต้องการอาสาสมัครเข้ามาหนุนเสริม
- ในสถานการณ์ปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนในปัจจุบัน อาสาสมัครมีบทบาทสำคัญในงานด้านการเก็บข้อมูล

- การทำงานอาสาสมัครในประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน หน้างานเป็นสิ่งที่มีความท้าทายสูง อาสาสมัครต้องได้รับการเตรียมความพร้อม

อาสาสมัครกับการพัฒนาชุมชน

- สังคมชนบทสมัยใหม่ต่างจากอดีตมาก ปัญหาในชนบทซับซ้อนขึ้น การที่อาสาสมัครเข้าไปเรียนรู้ และทำงานบริการชุมชนจึงต้องสามารถเข้าใจปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนและมีทักษะ เครื่องมือในการ ทำงานบริการชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อชาวบ้าน
- อีกบทบาทสำคัญของอาสาสมัครในการทำงานกับชุมชน คือ การทำงานข้อมูลให้ชาวบ้านเห็น สภาพปัญหาที่มีผลกระทบต่อชุมชน และสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ผ่านการทำให้คนในชุมชน เข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นและให้ชุมชนเป็นผู้มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาของชุมชนตนเอง

อาสาสมัครกับเยาวชน

- เมเนเทอร์หรือระบบพี่เลี้ยงเป็นส่วนสำคัญในการประดับประดาให้เยาวชนอาสาสมัครทำงาน อาสาสมัครได้เสร็จสิ้น และทำอย่างรู้คุณค่าของสิ่งที่ตนทำ
- คุณลักษณะที่สำคัญของเมเนเทอร์ที่อาสาสมัครที่ทำงานต่อเนื่องและพัฒนาไปสู่การทำงานภาค สังคมเป็นอาชีพ ได้แก่ 1) มีความจริงใจและสื่อสารผ่านการกระทำอย่างสม่ำเสมอ 2) การให้พื้นที่ ในการลงมือทำสิ่งต่างๆ 3) การเป็นตัวแบบที่ดี 4) เปิดใจรับฟังและไม่ตัดสิน 5) ดูแลกันทั้งในมิติ การทำงานร่วมกันและด้านอื่นๆ

อาสาสมัครกับสิ่งแวดล้อม

- ทุกคนเป็นอาสาสมัครด้านสิ่งแวดล้อมได้ โดยเริ่มจากการจัดการของตนเองในชีวิตประจำวัน เช่น การช่วยประหยัดทรัพยากรธรรมชาติ ไปจนถึงการใช้ทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง สิ่งแวดล้อม
- ประเด็นสิ่งแวดล้อม ต้องการพลังของอาสาสมัครจำนวนมากมาช่วยในการขับเคลื่อนรณรงค์ เนื่องจากเป็นงานที่ต้องทำต่อเนื่อง และใช้เวลาในการสร้างการเปลี่ยนแปลง

เครื่องมือ กลไก ในการทำงานอาสาสมัคร

- **Volunteer Center** : ศูนย์อาสาสมัครเป็นกลไกสำคัญของการบริหารจัดการอาสาสมัครในรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีกระบวนการทำงานที่ดูแลการทำงานของอาสาสมัครในทุกกระบวนการ เป็นกลไกที่นำสนใจในการไปสร้างศูนย์ประสานงานกลางเช่นนี้ให้เกิดในภาคส่วนต่างๆ เพื่อช่วยจัดระบบเชื่อมโยงเครือข่าย และทำให้การทำงานอาสาสมัครมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- **Volunteer Management** : การจัดการอาสาสมัคร เป็นการบริหารทรัพยากรบุคคลที่มีแรงจูงใจแตกต่างออกไป และเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้กิจกรรมอาสาสมัครนั้นประสบความสำเร็จ เป็นวงจรการดำเนินงานอาสาสมัครตั้งแต่การวางแผนออกแบบงาน ไปจนถึงเมื่องานเสร็จสิ้นมีการประเมินผล และทำให้อาสาสมัครกลับมาทำงานกับองค์กรอีกในอนาคต

รูปแบบ และแนวคิด ในการทำงานอาสาสมัคร

Professional Volunteer หรืออาสาสมัครผู้เชี่ยวชาญ

- ✓ ทุกคนสามารถใช้ทักษะด้านวิชาชีพของตนในการมาช่วยทำงานอาสาสมัคร
- ✓ อาสาสมัครต้องสามารถใช้ทักษะของตนในการสร้างเสริมศักยภาพ หรือขยายผลขององค์กรที่มีต่อสังคม มากกว่าการเข้าไปช่วยเหลือเป็นครั้งคราว

Corporate Volunteer หรืออาสาสมัครภาคเอกชน

- ✓ คืออาสาสมัครที่ใช้ทักษะและความเชี่ยวชาญทางภาคธุรกิจของตนเอง มาทำงานอาสาสมัครเพื่อสนับสนุนภาคสังคม เนื่องจากภาคธุรกิจเป็นภาคส่วนมีความเชี่ยวชาญเฉพาะและมีทรัพยากรที่สามารถไปหนุนเสริมการทำงานในภาคสังคม
- ✓ เป็นการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคม

Volunteering and Human Development

- ✓ ในหลายประเทศทั่วโลกมีการออกนโยบายสนับสนุนงานอาสาสมัครไม่ว่าจะเป็นรูปแบบงานอาสาสมัครชุมชน ภายในประเทศ หรือ ระหว่างประเทศ โดยแนวคิดสำคัญเบื้องหลังคือ งานอาสาสมัครเป็นกระบวนการที่ช่วยสร้างคน
- ✓ การทำงานอาสาสมัคร ถือเป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาศักยภาพมนุษย์ โดยเป็นการสร้างการเรียนรู้ในเรื่องความเป็นพลเมือง การทำงานร่วมกับผู้อื่น การพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำ การตัดสินใจแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เป็นการสร้างทุนทางสังคมรูปแบบหนึ่ง

Volunteering in Digital Age

- ✓ การทำงานอาสาสมัครในยุคดิจิทัล เทคโนโลยีและการสื่อสารเป็นตัวแปรสำคัญในการระดมอาสาสมัคร และสื่อสารรณรงค์ ที่ทำให้สามารถระดมความช่วยเหลือได้รวดเร็วมากขึ้น
- ✓ ความคิดสร้างสรรค์ และการออกแบบกิจกรรมที่สนุกและน่าสนใจ เป็นปัจจัยสำคัญที่ดึงดูดอาสาสมัครมาทำงานในภาคสังคม

มาตรฐานงานอาสาสมัครไทย

- ✓ การมีมาตรฐานหรือแนวทางปฏิบัติในการดูแลอาสาสมัครขององค์กร จะเป็นการช่วยให้อาสาสมัครสามารถทำงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ อาสาสมัครเกิดการเรียนรู้ และงานที่อาสาสมัครทำสามารถช่วยสนับสนุนภารกิจขององค์กรได้อย่างแท้จริง

Volunteering and Impact Evaluation : งานอาสาสมัครกับการประเมินผล

- ✓ งานด้านการประเมินผลการทำงานอาสาสมัครอาจไม่ใช่ขั้นตอนสุดท้ายในการทำงาน หากแต่ต้องมีการวางแผน ออกแบบ และเก็บข้อมูลในขั้นตอนต่างๆ โดยข้อมูลที่ได้นั้นจะบอกเราถึงความก้าวหน้าและสามารถทำให้เราตอบสนองต่อข้อบกพร่องได้ทันท่วงที

ปาฐกถา โดย อ.ศุภรัตน์ รัตนมุขย์

อาจารย์ประจำสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สวัสดีผู้เข้าร่วมประชุมงานในครั้งนี้ทุกท่าน ผมอยากจะทำกล่าวถึงภาพรวมของการจัดงาน และ ประเด็นที่น่าจะเพิ่ม ก่อนอื่นขอขอบคุณทีมงานที่จัดงานขึ้นมา ในการจัดงานครั้งนี้สอบผ่านและทำได้ดีมาก และถือเป็นการประชุมองค์นานาชาติ และทำได้ค่อนข้างดี อาจขัดข้องในเทคนิคไปบ้างบางเหตุการณ์ จาก ที่เห็นคือมีความตั้งใจที่จะทำทำให้มีเนื้อหาแน่นมาก ใน 2 วัน ในการทำในครั้งต่อไปอาจจะต้องเพิ่มวันให้ มากขึ้นเพราะมีประเด็นในการพูดคุยเยอะ และมีผู้สนใจเยอะคือมีผู้เข้าร่วมถึง 700 คน ถือว่าเยอะมาก สำหรับครั้งแรก

ประเด็นที่สอง ในเรื่องของจุดอ่อนคือการไม่ได้รวมกลุ่มต่างๆ ของประชากรที่หลากหลาย ควรมี การรวมกลุ่มประชากรหลายกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นเด็ก เยาวชน ประชาชน ผู้สูงอายุ คนพิการ ศาสนา ที่เป็น อาสาสมัคร ครั้งต่อไปควรดูกลุ่มคนเหล่านี้

สิ่งที่มีอิทธิพลต่องานอาสาสมัครคือ ศาสนา เมื่อมองดูอาสาสมัครไทยที่มีน้อยกว่าที่อเมริกา คือที่ ไทยมี 21% ที่อเมริกามีถึง 50% แต่เรามีอาสาสมัครแบบไม่เป็นทางการเยอะมากในสังคมไทย และสิ่ง เหล่านี้อยู่ที่ประชาชนที่มีความเป็นพลเมือง การทำงานอาสาสมัครไม่ใช่เป้าหมายปลายทาง อาสาสมัคร คือวิธีการและกระบวนการ ปลายทางคือประชาชน และการเป็นพลเมืองที่ใส่ใจสังคม อย่างมองว่า อาสาสมัครเป็นคำตอบ เพราะงานอาสาสมัครเป็นสิ่งที่ทำเล่นๆ สิ่งหนึ่งที่ยากให้เกิดคือ มองภาค ประชาชน ภาคชุมชนในการทำงานอาสาสมัคร และการทำให้อยู่ในวิถีชีวิตของคนในสังคม ที่จะทำให้เกิด ความยั่งยืนของสังคม ทำให้อยู่ในปกติวิสัยของชีวิตปกติของคนทั่วไปให้ได้โดยอาจจะต้องมีประเด็นที่ หลากหลายและรวบรวมองค์กรในหลายสถาบัน ซึ่งครั้งนี้เป็นการทดสอบและการเตรียมทีมงาน ในงาน ครั้งหน้าเราอาจจะจัดงานที่มีความหลากหลายมากขึ้น ความสำเร็จครั้งนี้ยกประโยชน์ให้กับองค์กรร่วมจัด ทุกท่านและขอบคุณที่ให้มาสะท้อนการทำงานร่วมกัน 2 วัน ขอขอบคุณครับ

ปิดการประชุม

